

Yritykset dataliiketoimintaa kehittämässä

AamuAreena

Mikko Eloholma
Dataosaamisen kehittäjä

12.6.2026

TIEKE

Datatalousosaamisella vastuullista kilpailukykyä (2024-2026)

- Datatalouden valmennukset valmistavan teollisuuden ja ICT-alan yrityksille Uudellamaalla
- Datatalouden osaamismerkkit ja datavalmiuskartoitus yrityksille.
- 2-3 data-avaruustoteutusta hankkeen aikana.
- Data-avaruuksien työkalupakki, johon on koottu käytettävissä olevat resurssit ja työkalut, joilla yritykset voivat edetä kohti data-avaruusratkaisujen tarjoamista.
- Avoimia webinaareja
- Olemme mukana fasilitoimassa ja kehittämässä suomalaisen Data Spaces Alliance Finland –verkoston työtä.

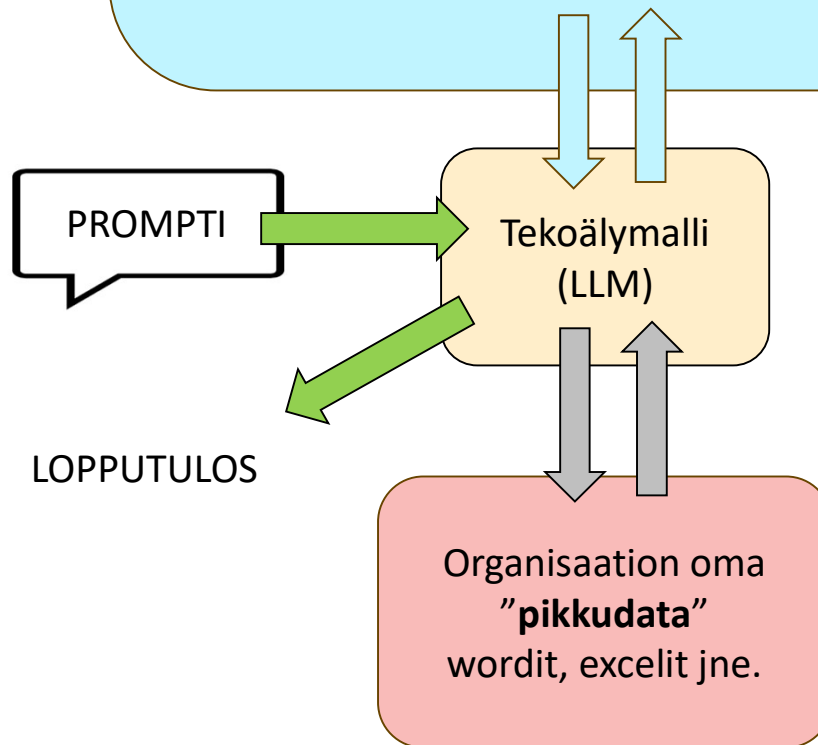
**Euroopan unionin
osarahoittama**

Johdanto: Yrityksen data ja generatiivinen tekoäly

Data ja generaatiivinen tekoäly

Mallin koulutukseen käytetty ”**jättidata**”
”Koko netin sisältö”
Jopa 10-15 triljoonaa (10^{18}) tokenia.

Esimerkki: Sopimusarkisto ja sääntelyvastaavuus

Datan haaste: virheellinen ja ristiriitainen data hallitsematon versiohallinta ja metatiedot

- Yritys käyttää tekoälyä vertaamaan vanhoja alihankintasopimuksiaan uuteen vuoden 2026 sääntelyyn (esim. EU:n tekoälyasetus) löytääkseen päivitystarpeet.
- Sopimusarkistossa on useita luonnoksia ja lopullisia versioita sekaisin (esim. "sopimus_v2_final_LOPULLINEN.docx").
- Koska tiedostoista puuttuu luotettava metatieto voimassaolosta, tekoäly tekee sääntelyanalyysin vahingossa vanhentuneen luonnoksen pohjalta. Tuloksena on virheellinen raportti yrityksen sääntelyvastaavuudesta.
- Sääntelyautomaatio vaatii, että organisaatio tunnistaa ja merkitsee "yhden totuuden" eli sen, mikä dokumentti on juridisesti voimassa.

Esimerkki: Teknisen asiantuntijatiedon kaupallistaminen

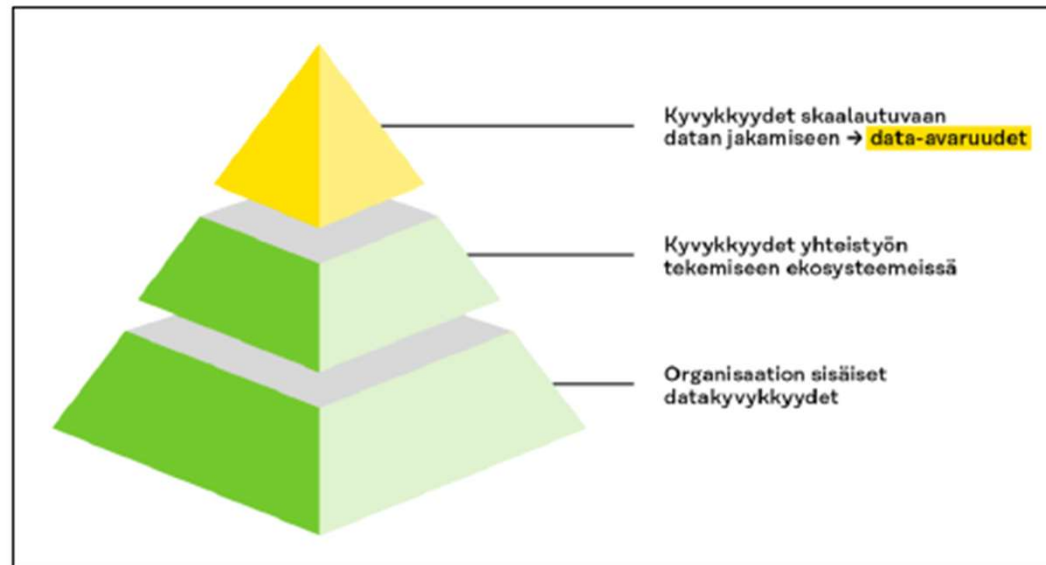
Datan haaste: Puuttuva konteksti ja tulkkauskerros

- ▶ Insinööritoimisto haluaa luoda teknisistä spesifikaatioista (Word) automaattisesti asiakaslähtöisiä blogitekstejä ja LinkedIn-päivityksiä.
- ▶ Vaikka tekninen data on virheetöntä, se on kirjoitettu "asiantuntijalta asiantuntijalle". Tekoäly ei kykene ilman ohjausta kääntämään monimutkaisia teknisiä arvoja asiakashyödyiksi, koska dokumenteista puuttuu selittävä tekstiosuus siitä, *miksi* jokin tekninen ominaisuus on arvokas.
- ▶ **Oppi:** Tekoäly tarvitsee sillan raakadatan ja markkinointiviestinnän välille. Asiantuntijatiedon on sisällettävä myös kaupallinen tavoite.

Yritysten datavalmius – missä olemme tällä hetkellä?

Miksi datavalmiuskartoitus?

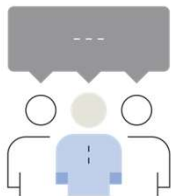
Lähde: <https://www.sitra.fi/julkaisut/suomalaisten-data-avaruuksien-tilannekuva/>

Datavalmiuskartoitus

tieke.fi/datavalmiuskartoitus

Data
liiketoiminnassa

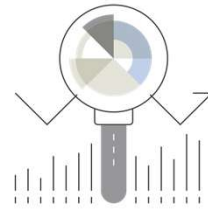
Johto, strategia ja
kulttuuri

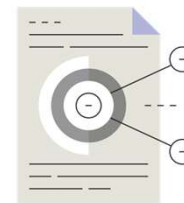
Dataosaaminen

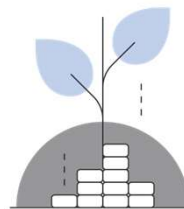
Datan hallinta

Analytiikka ja
työkalut

Datan jakaminen

Datavastuullisuus

Datavalmiuskartoitus

Yhteensä 138 vastaajaa

- Yhteensä 138 vastaajaa
- Organisaatiot ovat asettuneet keskimäärin organisoidulle tasolle.
- Raportti sisältää osiokohtaiset analyysit ja suositellut toimenpiteet, joilla voi edetä seuraaville tasoille.

Aloittelija ★/★★★★★★

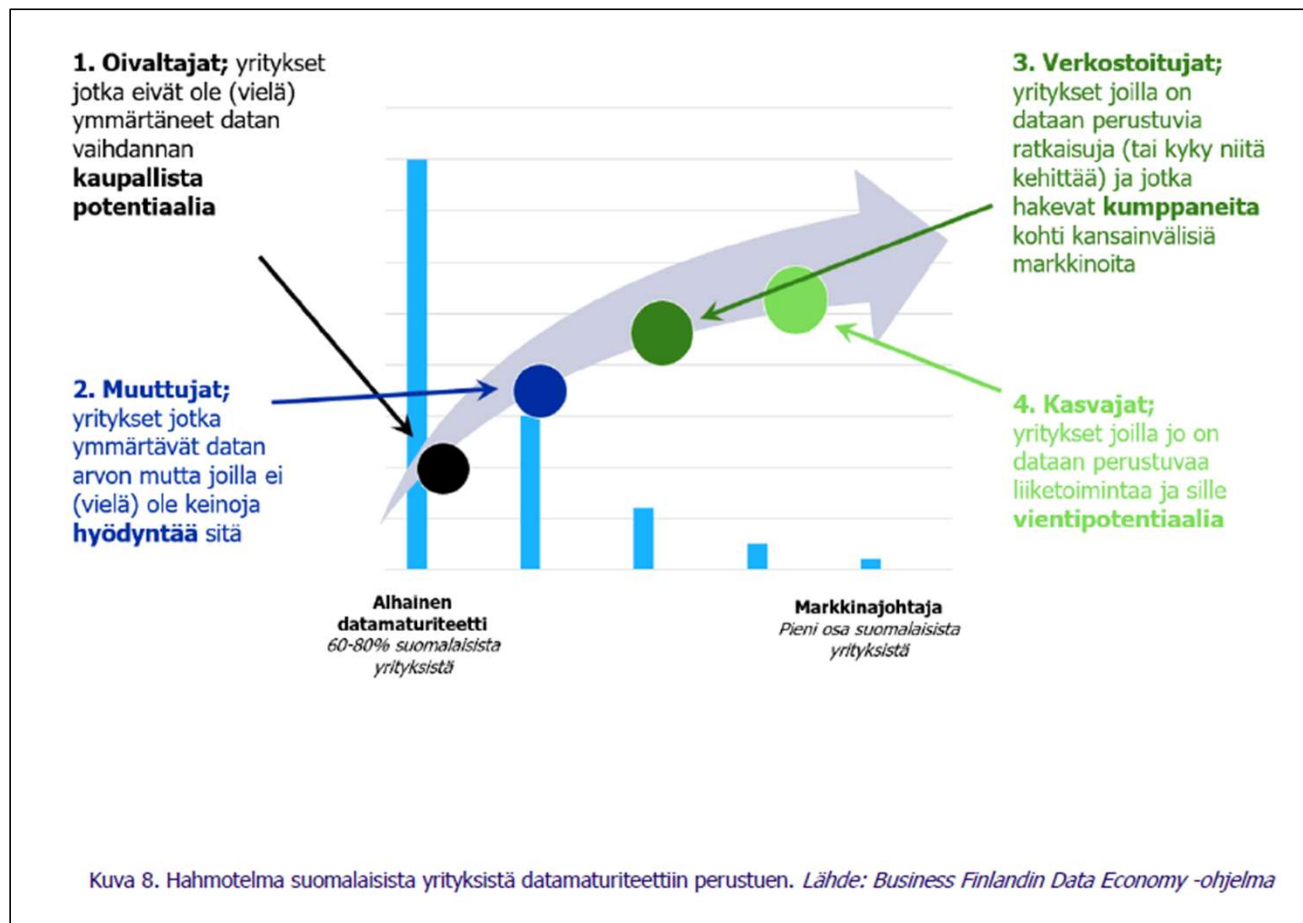
Kehittyvä ★★/★★★★★★

Organisoitu ★★★/★★★★★★

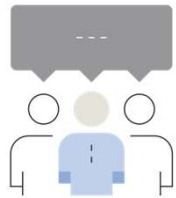
Edistynyt ★★★★★/★★★★★★

Optimoitu ★★★★★★/★★★★★★

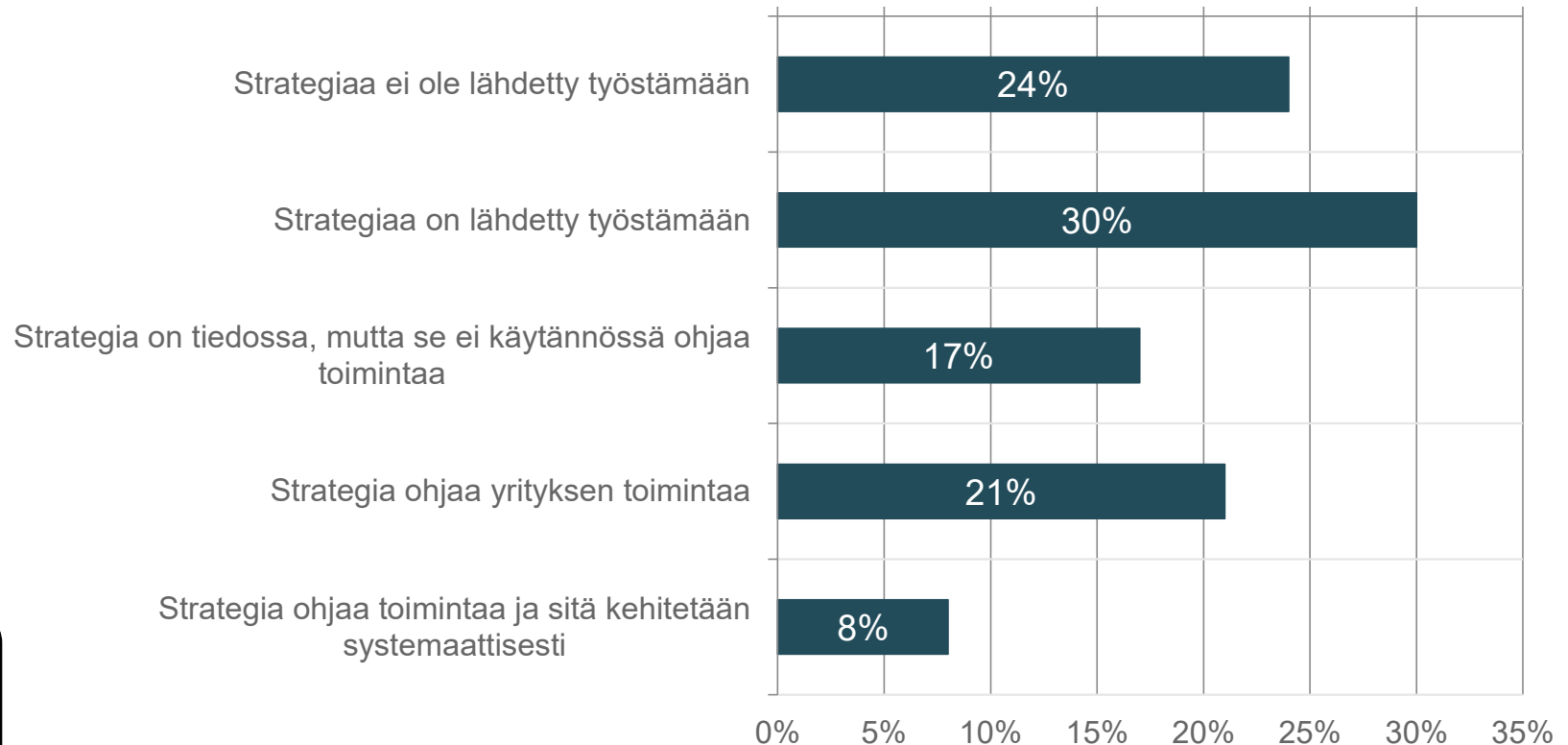
Yritysten datavalmiudet

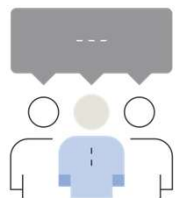
Meillä on strategia, joka asettaa selkeät tavoitteet datan hyödyntämiselle ja kehityksen seurannalle.

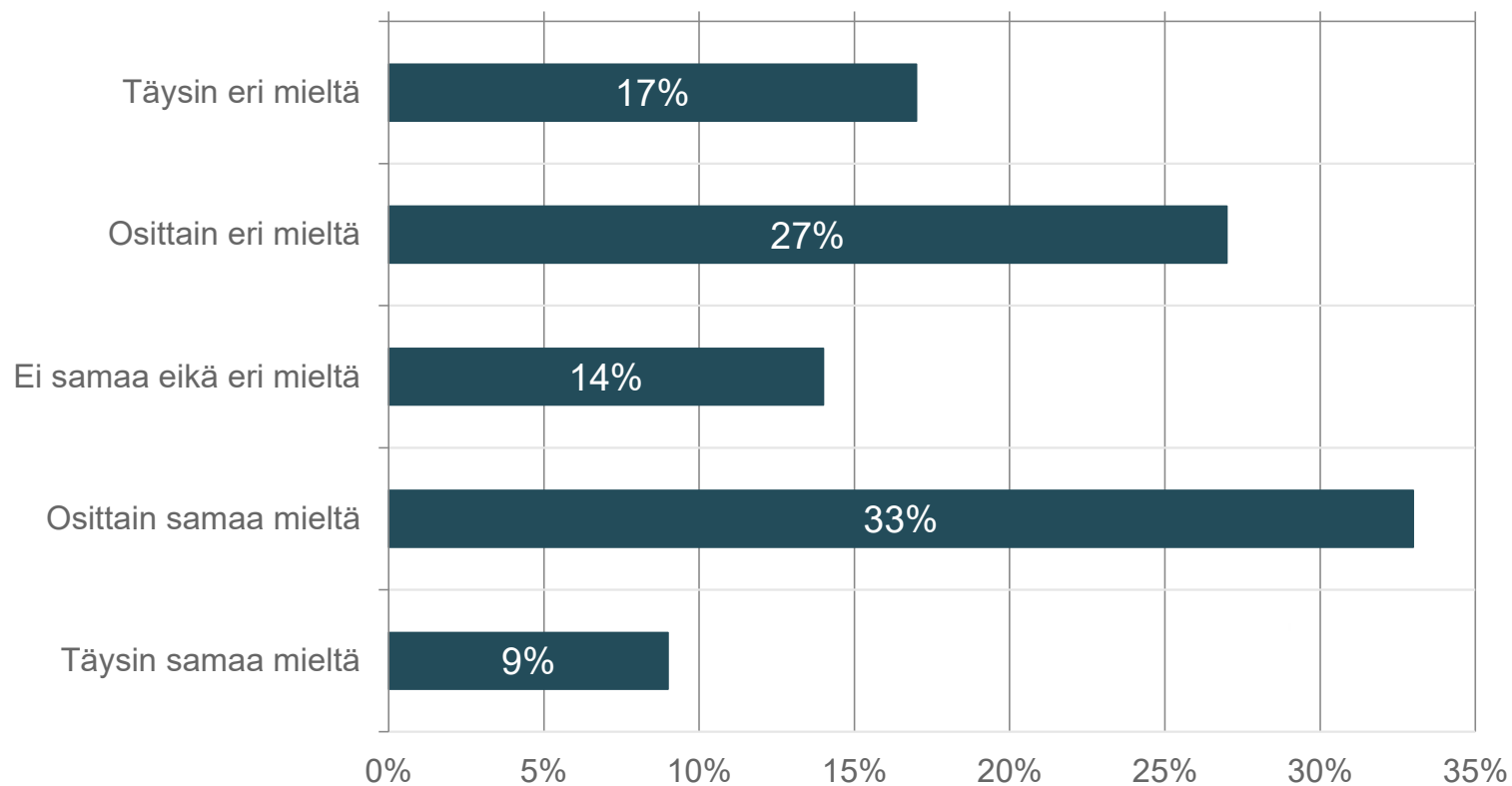
Johto,
strategia ja
kulttuuri

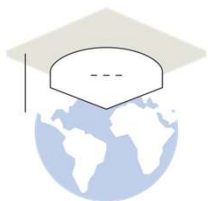
Meillä on tiedossa, miten konkreettisesti etenemme datan hyödyntämisessä seuraavan vuoden aikana.

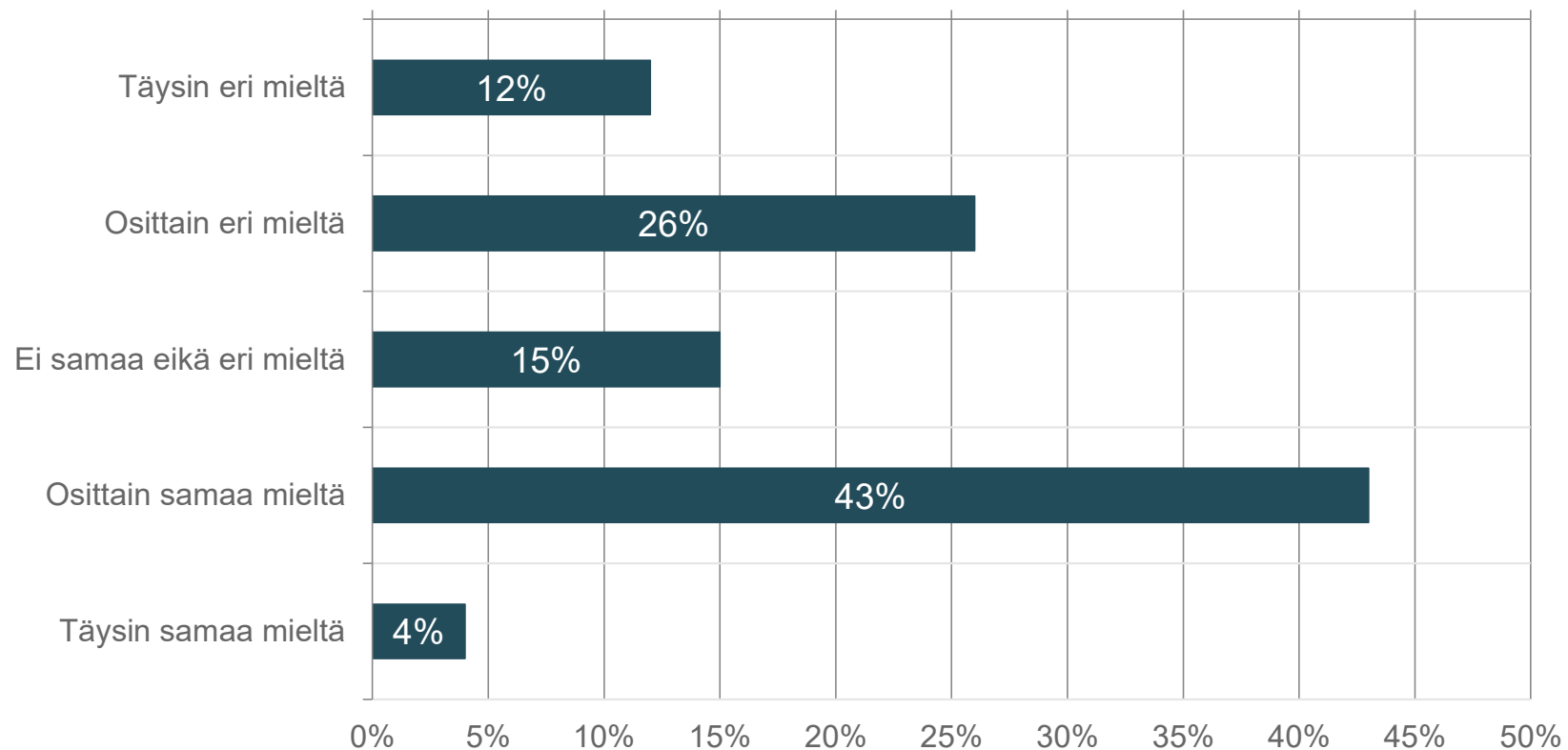
**Johto,
strategia ja
kulttuuri**

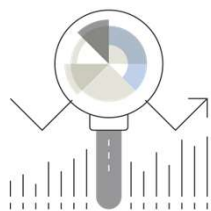
Henkilöstöllämme on taidot, joilla saamme maksimoitua datastamme saatavan hyödyn.

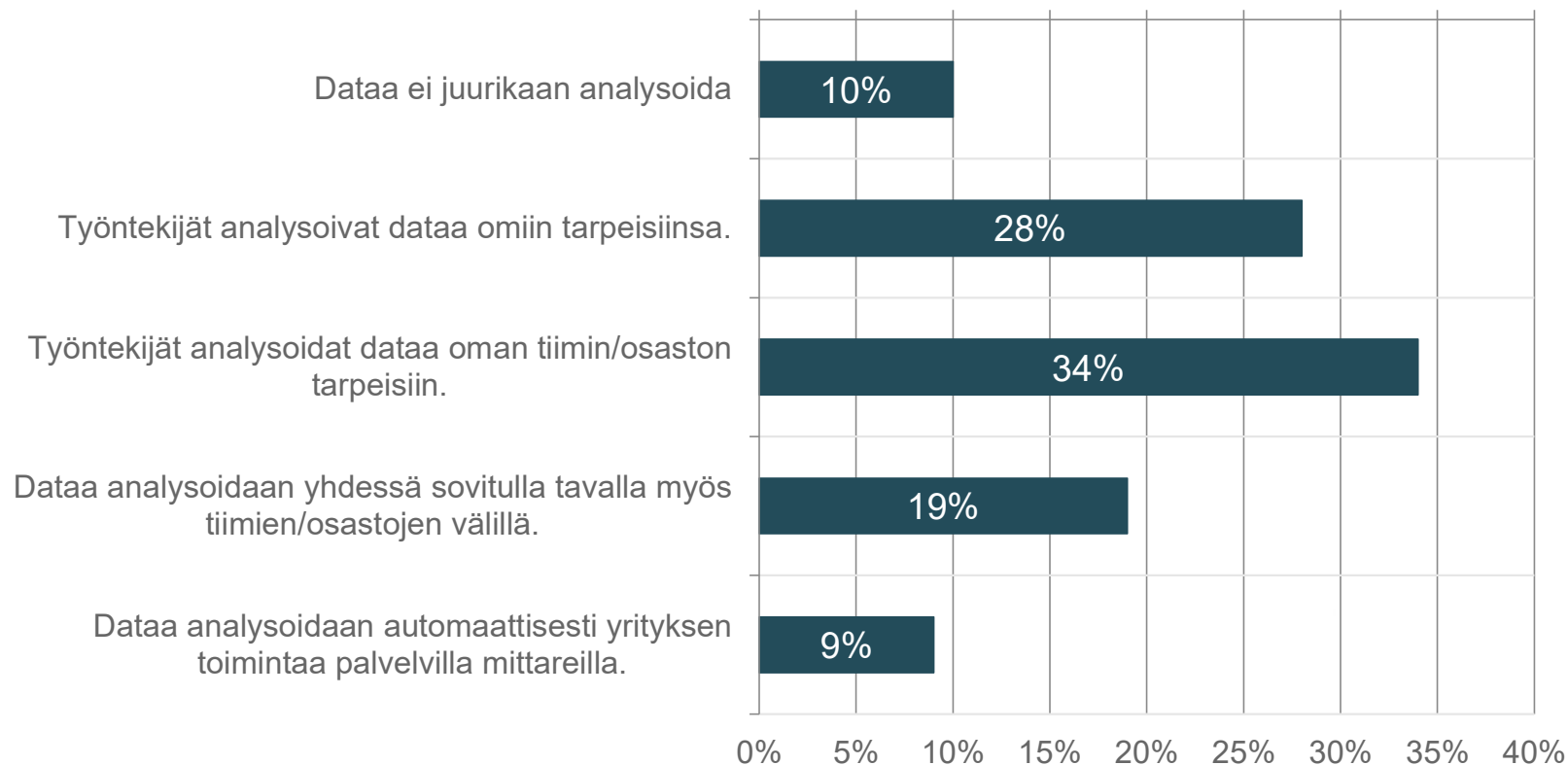
**Data-
osaaminen**

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tilannettanne datan analysoinnin suhteen?

Analytiikka ja
työkalut

Mikä seuraavista parhaiten kuvaa tilannettanne datan jakamisen suhteen?

Emme jaa dataa muiden organisaatioiden kanssa.

28%

Jaamme dataa manuaalisesti tarpeen vaatiessa esimerkiksi sähköpostin avulla.

39%

Jaamme dataa standardoiduilla prosesseilla, joita ei kuitenkaan ole automatisoitu.

17%

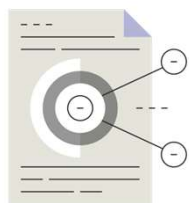
Jaamme dataa automatisoiduilla ja turvallisilla prosesseilla.

13%

Toimimme datan jakamisen ekosysteemeissä, joissa vaihdantaa voidaan tehdä saumattomasti, reaaliaikaisesti ja turvallisesti.

3%

0% 5% 10% 15% 20% 25% 30% 35% 40% 45%

Datan
jakaminen

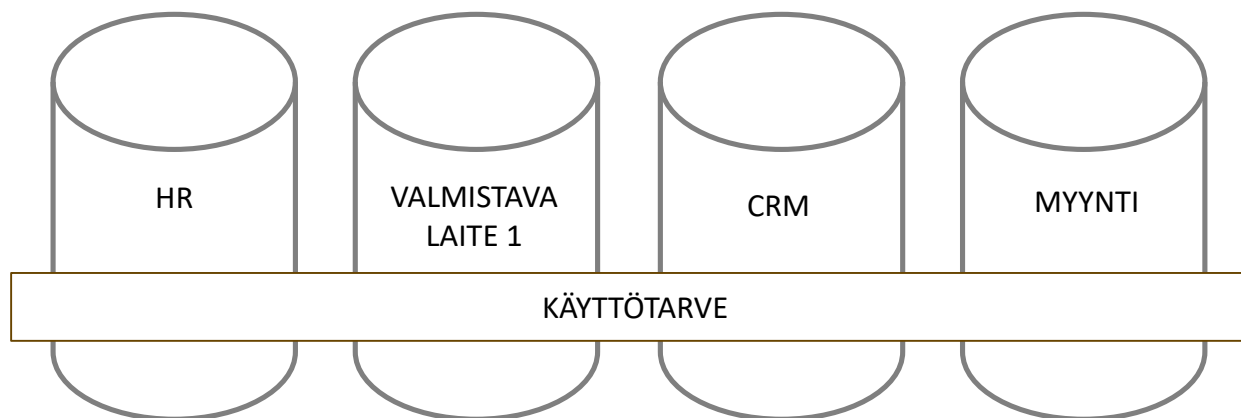
Haasteena datan ja tekemisen siiloutuminen?

Haaste: Usein data muodostuu ”siilomaisesti”, mutta sitä tulisi hyödyntää horisontaalisesti.

”Pk-yritysten etu on, että niissä asioita ei voida kehittää siloissa. Mitä tahansa kehitetään, tulee aina miettiä koko putki liidistä laskuun saakka.”

- Yritys, Teollisen datan playbook (2022)

Jokaisessa silossa oma **käyttötapaus** tai tapausten joukko?

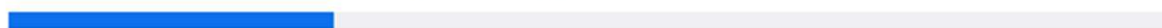

Miten tukea
yrityksiä
dataliiketoiminnan
kehittämisessä?

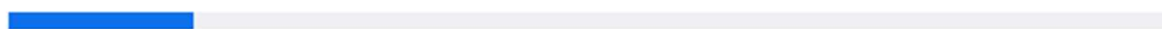

2. Mikä seuraavista tukisi teitä eniten datan mahdollisuuksien hyödyntämisessä? (Single choice)

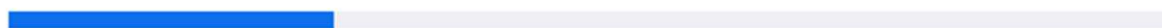
Tiivis koulutus / johdon ymmärrys (mitä tämä tarkoittaa meille) 28%

Nykytilan kartoitus ja tiekarttatyö 16%

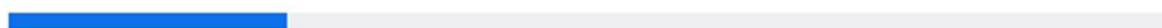
Käytännön tuki (sparraus ja työpajat) 28%

Tekninen tuki 4%

Ei ajankohtainen meille 24%

Joku muu, mikä? (kirjoita chatiin) 0%

Pk-yrityksen tulee tutustua...

Aika, raha ja osaaminen:
Minkä realistisen tavoitteen
saavutamme vuoden päästä?

...asiakkaisiin: mitä heidän
ongelmiaan voisimme
ratkaista?

...muihin toimialan
yrityksiin. Mitä he tekevät
datalla?

...lainsäädäntöön: mitä se
mahdollistaa, mihin se
velvoittaa?

...omaan dataan: onko se
laadukasta, mitä hyötyä
siitä voisi olla?

...uusiin teknologioihin: mitä
ne mahdollistavat?

...kumppaneihin ja
toimitusketjuihin: mitä
voisimme tehdä yhdessä?

Datatalouden kiinnostavimmat

dataspacesalliance.fi/kiinnostavimmat

Tutustu listalle valittuihin

Datatalouden kiinnostavimmat

AOS: Lentoaseman siilot murtaivat reaaliaikaisen datan ja yhteyden tilannekuvan avulla

Kun data virtaa reaaliaikaisesti Helsinki-Vantaan lentoaseman eri toimijoille, tuloksena on kansainvälisiä palkintoja ja tyytyväisiä matkustajia. Poikkeustilanteiden vasteaika on nopeutunut 20-30 minuuttia. Kymmenen vuotta sitten tilanne oli vielä aivan toinen. Mikä teki onnistumisen mahdolliseksi?

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

Headai Space: Vibe Analytics murtaa päätöksenteon pullonkauloja

Valtaosa organisaatioiden arvokkaasta tiedosta on piilossa tekstimuotoisissa raporteissa ja dokumenteissa. Perinteisesti tällaisen tiedon analysointi on vaatinut asiantuntijoiden manuaalista työtä. Vibe Analytics -teknologia mahdollistaa vuorovaikutteisen keskustelun aineistojen kanssa luonnollisella kielellä.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

LUMI AI Factory DaaS - tekoälyinnovaatioiden vauhdittaja suomalaisyritysten kasvun tukena

LUMI AI Factoryn DaaS-as-a-Service (DaaS) -palvelun avulla suomalaiset TKI-toimijat, tutkijat ja yritykset saavat maksutta käyttöönsä supertietokone LUMI:n laskentaresurssin ja tarvitsemansa datan.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

Sodankylä SUPERSITE: Avaruusanalyysin yritysten testilaboratorio 100 vuoden dataperinnöllä

Sodankylän SUPERSITE on ainutlaatuinen ympäristö, joka yhdistää tutkimuksen ja bisneksen tarjoamalla teknologia-yrityksille mahdollisuuden testata laitteitaan ja validoida satelliittidatansa arktisissa olosuhteissa.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

Control.dev valjastaa talousdatan ja tekoälyn liiketoiminnan tueksi

Yrityksissä päätöksiä tehdään yhä useammin keskellä muuttuvia tilanteita. Talousdatan merkitys on siirtynyt jälkikäteen raportoinnista jatkuvaan tilannekuvaan ja ennakkointiin. Control.dev - AI-natiivi talousraportointi tuo ajantasaisen talousnäkömän pk- ja kasvuyritysten päätöksenteon tueksi ja antaa taloushallinnolle välineet ymmärtää, kysyä ja tulkita omaa dataansa liiketoiminnan tarpeista käsin.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

Datatalouskasvattamo tuo datan hyödyt maatalojen arkeen

Maatiloilla syntyvä päivittäin runsaasti tietoa koneista, tuotannosta ja ympäristöstä. Datatalouskasvattamo auttaa maatalousyrittäjiä ottamaan oman datansa haltuun ja hyödyntämään sitä käytännöllisesti oman toiminnan kehittämisen lisäksi myös uuden datapohjaisen liiketoiminnan kehittämisessä.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

IOXIO rakentaa tiedon jakamisesta arvoa - digitaaliset tuotepassit kirittävät muutosta

Tiedon jakaminen on yrityksille yhä useammin suoraan liiketoimintaan kytkeytyvä valinta. IOXION ratkaisussa tieto tuottaa arvoa koko arvoketjulle. Kun tietoa jaetaan hallitusti ja standardoidusti, saadaan tehostettua prosesseja, pienennettyä kustannuksia ja lisättyä läpinäkyvyyttä.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

Location Finland nopeuttaa paikkatietoon perustuvien palvelujen kehitystä

Paikkatietoa hyödyntäviä digitaalisia palveluita on valtavasti. Kehityksessä on myös paljon käyttämätöntä kasvunvaraa. Location Finland on datan testialusta, joka kokoaa luotettavaa sijainti- ja maastotietoa sekä muita teema-aineistoja yritysten ja julkisen sektorin uusien ratkaisujen kehittämiseen.

[Lue lisää](#)

Datatalouden kiinnostavimmat

dataspacesalliance.fi/kiinnostavimmat

Datatalouden kiinnostavimmat

Satelliittihavainnot tuovat päästöt näkyviin – Emission Observatory vahvistaa päätöksenteon tietopohjaa

Ihmisten aiheuttamien kasvihuonekaasu- ja ilmansaastepäästöjen seurantaan kehitetty palvelu tuottaa läpinäkyvää päästötietoa erityisesti alueille, joilla mittausverkot ovat harvoja tai tuottavaa tietoa ei ole saatavilla.

Lue lisää

Datatalouden kiinnostavimmat

SavannaX rakentaa ennustettavuutta IT-laitteiden elinkaaren terveystiedon pohjalta

Yritysten IT-laitteiden elinkaarta ennustavan SavannaX:n avulla tavoitellaan pidempää laitteiden käyttöikää, vältetään turhia investointeja ja pienennetään IT-laitteisiin liittyviä päästöjä.

Lue lisää

Datatalouden kiinnostavimmat

Steelbridge auttaa vastaamaan EU:n datasäädöksen vaatimuksiin

Steelbridgen alusta auttaa erityisesti IoT- ja yhdistettyjen laitteiden valmistajia, jakelijoita ja ohjelmistoratkaisun käyttäjiä vastaamaan EU:n datasäädöksen vaatimuksiin.

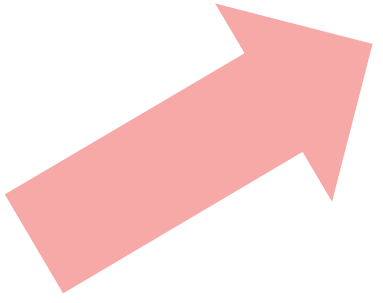
Lue lisää

Datatalouden kiinnostavimmat

Telian automaattinen ja reaaliaikainen matkustajalaskenta optimoi kaupunkien joukkoliikennettä

Joukkoliikenteen järjestäminen sitoo kaupungeilta huomattavia taloudellisia resursseja, ja virheet mitoituksessa näkyvät nopeasti kustannuksissa. Kalustoa, vuoroja ja henkilöstöä on pystyttävä kohdentamaan oikein eri vuorokauden- ja viikonaikoina, jotta palvelu vastaa todellista kysyntää.

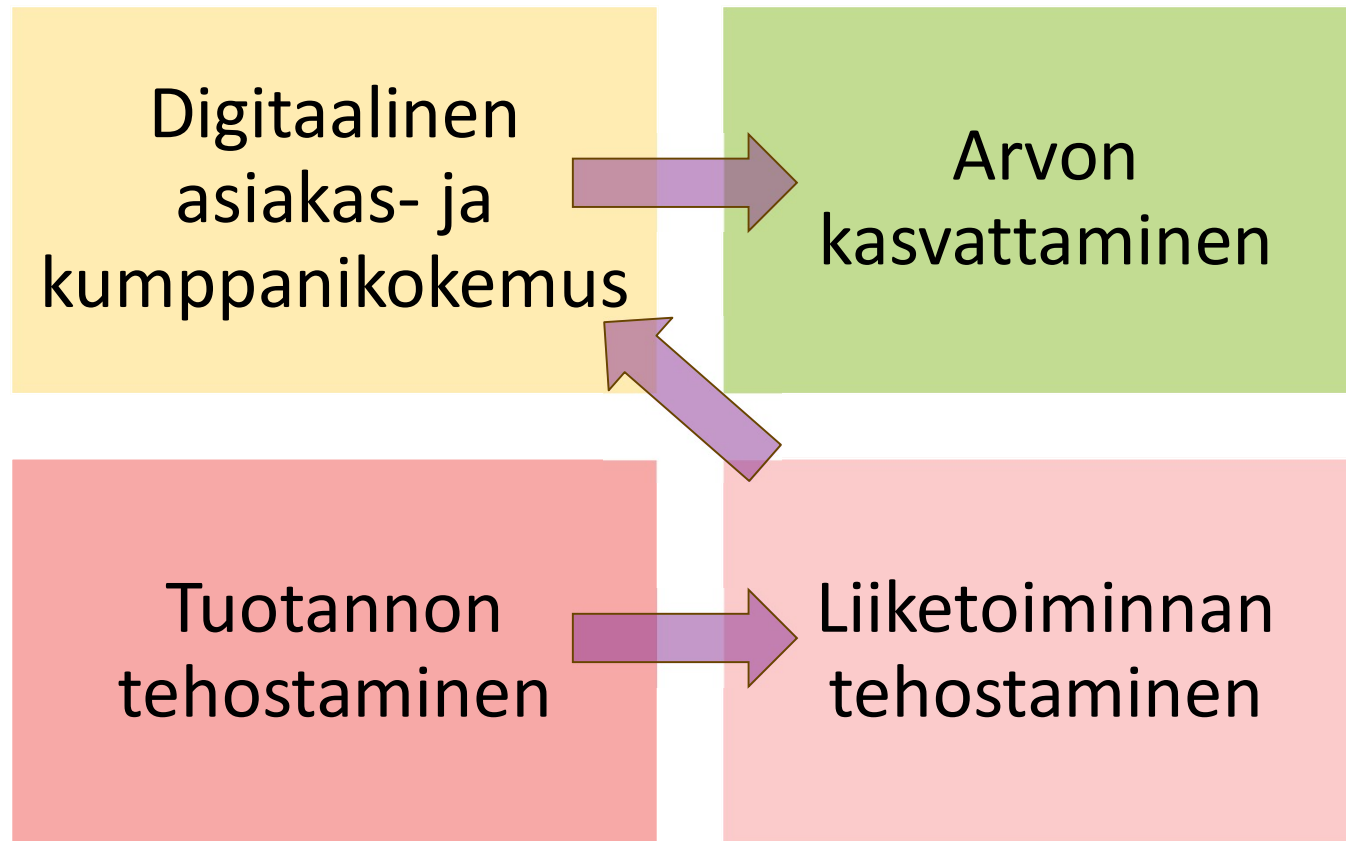
Lue lisää

Kun avaatte maanantaiaamuna tietokoneenne, mitä dataa haluaisitte ensimmäisenä nähdä? Miten tämä data auttaisi teitä liiketoiminnassanne?

Datan arvonluonnin nelikenttä

Ks. Teknologiateollisuus - Teollisen datan playbook (2022)

Datan arvonluonnin nelikenttä

DIGITAALINEN ASIAKAS- JA KUMPPANIKOKEMUS

Asennus ja huoltopalvelut
Tilausportaalit ja verkkokaupat
Läpinäkyvyys tuotteen tilaukseen
Tuotteiden personointi ja suosittelu
Itsepalveluasteen nostaminen esim. chatboteilla

ARVON KASVATTAMINEN

Tuotteet palveluina – jälleenmyynti ja vuokraus/leasing alustan kautta
Lisää IoT- ja tekoälyteknologiaa tuotteisiin
-> hyödyllisiä analyysejä asiakkaille
Datan ja analyysien myyminen/jakaminen
Digitaalinen tuotepassi
Uusien markkinoiden ja kohderyhmien tavoittaminen.

TUOTANNON TEHOSTAMINEN

Tuotannon ruuhkahuippujen ennustaminen
Koneiden käyttöasteen parantaminen
Laitteiden ennakoiva huolto
Konenäkö, joka huomaa vialliset tuotteet
Toimitusketjun tehostaminen

LIIKETOIMINNAN TEHOSTAMINEN

Kysyntäennusteet – varastojen optimointi.
Järjestelmähankinnat toiminnan automatisoimiseksi
Ohjelmistorobotiikka ja tekoäly tietotyön prosessien automatisoinnissa.
Hintojen optimointi.
Lisää IoT- ja tekoälyteknologiaa tuotteisiin
-> hyödyllisiä analyysejä omalle yritykselle

Tunnistettujen käyttötapauksen arvottaminen

VAIKEA TOTEUTTAA

HELPPO TOTEUTTAA

KORKEA
LIIKETOIMINTA-ARVO
TAI VAIKUTUS

2.

MATALA
LIIKETOIMINTA-
ARVO TAI VAIKUTUS

4.

3.

Kiitos!

Mikko Eloholma
mikko.eloholma@tieke.fi
Puh. [+358 44 491 8296](tel:+358444918296)

TIEKE